

Istidens spår

Vad är en istid?

En istid är en period när stora delar av jorden är täckta av is. Under dessa tider är klimatet mycket kallare än idag. Istider kan pågå i tusentals år. Det har funnits flera istider under jordens historia, och den senaste ägde rum för omkring 11 700 år sedan.

Under en istid sjunker temperaturen och snö faller på marken. Om snön inte smälter, blir det mer och mer snö som samlas år efter år. Detta skapar stora glaciärer, som är stora ismassor som rör sig långsamt. Dessa glaciärer har stor påverkan på landskapet.

När glaciärerna smälter kan de lämna efter sig viktiga spår. Spåren kan berätta mycket om hur jorden såg ut under istiden. Vi kan också lära oss om djur och växter som levde då. Det är som att läsa en bok om vår planets historia.

Hur påverkade istiden landskapet?

Istider förändrar landskapet på många sätt. När glaciärerna rör sig, tuggar de bort och formar marken under sig. Detta kan skapa dalar, sjöar och berg. Många av våra sjöar i Sverige, till exempel Vänern och Vättern, har skapats av glaciärer.

Ett exempel på hur landskapet förändrades är när en glaciär rörde sig över ett berg. Den kunde slipa ner berget och skapa en U-formad dal. Detta kallas en glaciärdal. Dessa dalar är ofta mycket djupa och branta.

När glaciärerna smälte, lämnade de efter sig stora stenar och grus lång väg från sitt ursprungliga ställe. Det kallas morän. Morän är en typ av jord som finns överallt där glaciärer har varit. Den består av små och stora stenar, och den kan vara bra för jordbruk.

Växter och djur under istiden

Under istiden var klimatet kallt, och vissa växter och djur klarade inte av att leva här. Men vissa arter var anpassade till de kalla förhållandena. Mammutar är ett sådant exempel. De var stora, håriga elefanter som kunde tåla kyla.

Förutom mammutar fanns det även renar, välsignade med tjock päls för att klara kylan. De flyttade i stora hjordar för att hitta mat. Växter som växte

under istiden var ofta låga och tålmodiga. De hade ofta tjocka blad för att klara extrem kyla.

Flera djurarter dog ut under istiden, men några överlevde. De som överlevde var ofta de som kunde flytta till varmare områden när det blev för kallt. Denna flytt kallas migration. I dag kan vi se spåren av dessa djur och växter i fossil.

Vad hände efter istiden?

När istiden var över började klimatet att bli varmare. Ishavens glaciärer smälte, och havsnivåerna steg. Många djur och växter som hade överlevt började sprida sig och anpassa sig till de nya förhållandena. Det blev nya livsmiljöer och ekosystem.

Skogarna växte och många nya arter dök upp. Detta var en tid då mycket nytt liv började på jorden. Växterna och djuren som vi känner idag har sina rötter i den här perioden.

Människor började också dyka upp. De lärde sig att jaga och samla mat och blev mer och mer avancerade. De använde sig av verktyg och började bygga bosättningar. Istiden var en tid av förändring som formade vår värld till vad den är i dag.

Spåren efter istiden i Sverige

I Sverige ser vi många spår av istiden. Vårt landskap är fullt av morän, sjöar och glaciärdalar. Många svenska fjäll har skapats av den kraftfulla rörelse glaciärerna hade. Städer som Stockholm och Göteborg är belägna på platser där glaciärerna har format marken.

Det finns också många intressanta platser att besöka i Sverige som visar på istidens påverkan. Till exempel, Ale stenar i Skåne är en stor stenformation som sägs ha skapats av glaciärernas rörelse. Här kan vi se hur stenar har lagts på ett speciellt sätt.

Fossil från istiden har också hittats i Sverige. Dessa fossiler ger oss information om vilka djur och växter som levde här under den tiden. Dessa fynd är viktiga för forskare som vill förstå mer om vår historia och hur livet på jorden har förändrats.

Diskussionsfrågor

1. Vad tycker du om att mammutar en gång levde på jorden? Hur tror du att de påverkade sin omgivning?

2. Vilka spår av istiden tycker du är mest imponerande? Varför?
3. Hur tror du att livet hade varit annorlunda om istiden aldrig hade inträffat?

Svåra ord**Definition**

Istid	En period med mycket kallt klimat då stora delar av jorden täcks av is.
Glaciär	En stor ismass som rör sig mycket långsamt.
Morän	Jord och stenar som glaciärer har lämnat kvar efter sig.
Migration	Rörelse av djur eller människor för att hitta bättre livsmiljöer.
Fossil	Bevarade rester av växter eller djur som levde för länge sedan.
Ekosystem	Ett system av levande organismer som samverkar i en viss miljö.

Tags: [Faktatext](#), [Okategoriserade](#)